

Motion till riksdagen 2008/09:Sk15

**av Marie Engström m.fl. (v)
med anledning av prop. 2008/09:113**

Ökade möjligheter till skatteanstånd

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om ökade möjligheter till skatteanstånd med lägre ränta och som även omfattar momsinsbetalningar enligt vad som anförs i motionen.

2 Bakgrund

I propositionen föreslår regeringen en tidsbegränsad lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Förslaget ingår som en del av det åtgärdspaket som regeringen tagit fram för att motverka finanskrisens negativa effekter. Framför allt syftar förslaget till att dämpa likviditetsproblem för företag som inte kan få lån på normala villkor på grund av finanskrisen. I korthet innebär lagförslaget att arbetsgivare efter ansökan hos Skatteverket får anstånd med inbetalningen av arbetsgivaravgifter och de anställdas preliminärskatt avseende högst två månader under år 2009. Anståndet kan högst gälla ett år.

3 Företagens behov av likviditet

Vänsterpartiet delar regeringens oro över att lånemarknaden inte fungerar normalt till följd av finanskrisen. Framför allt för mindre företag har det i lågkonjunktens spår blivit svårare att få lån, och ibland även att behålla sina krediter. Bankerna har blivit mer restriktiva. Det förekommer att krediter omprövas och att banker ensidigt säger upp krediter. Det innebär att planerade investeringar skjuts på framtiden eller inte blir av alls. Många mindre företag har fått allvarliga likviditetsproblem och risken är stor att många företag slås ut. I den lågkonjunktur som nu slagit till med full kraft vore det förödande om livskraftiga företag tvingas till konkurs.

Fel! Okänt namn på

Situationen bekräftas av Almis rundfrågning bland 150 chefer på bankkontor runt om i landet, den s.k. låneindikatorn. Enligt 38 % av de tillfrågade minskade utlåningen redan fjärde kvartalet 2008. Drygt 50 % tror på minskad utlåning under 2009, och nästan lika många menar att kreditvillkoren har skärpts. Regeringen har tidigare förstärkt Almi Företagspartner AB:s utlåningskapacitet med 2 miljarder kronor (prop. 2008/09:73). Almi har också fått möjlighet att ta större andelar i de låneupplägg som de gör tillsammans med kommersiella aktörer.

AB Svensk Exportkredit och Exportkreditnämnden har fått utökade möjligheter att tillhandahålla exportfinansiering. Regeringen har bemyndigats att ställa ut statliga kreditgarantier till företag i fordonsklustret för lån i Europeiska investeringsbanken, samt möjlighet att ge undsättningslån.

3.1 En dyr åtgärd

Till dessa ovan nämnda åtgärder kommer nu alltså förslaget om ett tillfälligt skatteuppskov för arbetsgivare. Vänsterpartiet tycker att det är bra att företag nu får möjlighet att göra uppskov med en del av sina skatteinbetalningar. Däremot har vi i huvudsak två invändningar mot förslaget. För det första bedömer vi att anstånd i enlighet med regeringens förslag kommer att bli dyrt för företagen. I syfte att undvika att krediterna blir för förmånliga och därmed attraherar företag som i grunden inte är livskraftiga, har regeringen bestämt att skatteuppskovet ska ske till en mycket hög ränta, ca 8 %. Vänsterpartiet vill att skatteuppskovet ska ges till en lägre ränta så att företagen faktiskt har råd att utnyttja uppskovsmöjligheten. Statslåneräntan bör kunna utgöra en utgångspunkt för en lägre räntenivå. Vidare säger regeringen i sitt förslag att uppskovsmöjligheten ska omfatta inbetalningar av arbetsgivaravgifter och de anställdas preliminärskatt. Vi menar att även momsinsbetalningar bör omfattas.

Mot bakgrund av detta bör riksdagen begära att regeringen återkommer med ett nytt förslag om ökade möjligheter till skatteanstånd med lägre ränta, och som även omfattar momsinsbetalningar enligt vad som anförs ovan.

3.2 Ytterligare åtgärder för att förhindra likviditetsproblem

Vår andra invändning är att skatteanståndet inte är en tillräcklig åtgärd för att möta företagens likviditetskris. Vänsterpartiet menar att det behövs fler insatser för att komma till rätta med osäkerheten på kreditmarknaden och med framför allt de mindre företagens likviditetsproblem. Vi ifrågasätter därför bl.a. bankernas rätt att ensidigt säga upp krediter. Vi menar att låntagarna bör få ett starkare skydd genom att kunna få skadestånd om lån sägs upp på ett otillbörligt sätt. Det finns exempel från andra länder i Europa där låntagare har ett bättre skydd än vad som erbjuds i Sverige.

Fel! Okänt namn på

Vad som ovan anförts om bankernas ensidiga rätt att säga upp krediter bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

En skärpning av betalningstider är en annan nödvändig åtgärd. Det gäller såväl offentlig sektor som näringslivet. Riksdagen beslöt förra året att förlänga redovisningsperioderna för mervärdesskatt för att komma tillrätta med likviditetsproblem hos mindre företag, orsakade av långa betalningstider. Om betalningar från myndigheter e.d. kan förkortas bör samtidigt samma åtgärder vidtas inom det privata näringslivet. Det är viktigt att alla sektorer tar sitt ansvar.

Vad som ovan anförts om en skärpning av betalningstider bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Eftersom läget är allvarligt kan även andra åtgärder bli nödvändiga. Det kan handla om att ställa ut statliga kreditgarantier eller en allmän bankgaranti. Sådana garantier måste självklart innehålla en del krav på motprestationer såsom att inga styrelsearvoden höjs och att inga bonusar betalas ut under tiden. Man kan också ifrågasätta om det är rimligt att tillåta utdelningar och höga pensionsavtal under tiden garantin används. Ett annat sätt kan vara att använda de banker staten är delägare i eller själv styr över genom att utöka aktiekapitalet och ändra ägardirektiven. Till exempel skulle Nordea eller SBAB kunna få ett särskilt uppdrag att se till att små- och medelstora livskraftiga företag förhindras gå omkull på grund av finanskrisen. Staten skulle också kunna utöka sitt bankägarande för att på så sätt få möjlighet att styra utvecklingen och tillföra nödvändigt kapital. Vi utvecklar vår syn på åtgärder med anledning av finanskrisen ytterligare i motion 2008/09:Fil6 med anledning av prop. 2008/09:97 Åtgärder för jobb och omställning.

Stockholm den 12 februari 2009

Marie Engström (v)

Ulla Andersson (v)

Hans Linde (v)

Jacob Johnson (v)